

M12-M15 protesta globala

Zehatzagoa eta oraindik jendetsua

Protesta globala egin du M15 mugimenduak maiatzaren 12tik 15era. Milaka lagun batu dira munduko 50 hiri baino gehiagotan, Euskal Herrian barne. Ez du arrakasta bera izan leku guztietan baina Espainiako Estatuan arnasa hartu du berriz; protestaren epizentroa Madrilgo Sol plaza izan da. “Mantso goaz, urrutira goazelako”, diote han bildutakoek.

LANDER ARBELAITZ

GORKA BEREZIARTUA

Argazkiak: Lander Arbelaiz

“Maite zaitut demokrazia, egongo ez bazina bezala delako”.

BOTEREAN DAUDEN bi alderdiek ez dute masa sozial hau ordezkatzeko. Jendea nazka-nazka egingo dago herritarrei lagundu beharrean bankuak erreskatatzen dituzten gobernuarekin, finantza-erakundeekin diktadorearekin, etorkizunari eskaintzen ez dien sistemarekin. Hala adierazi dute Sol Plazara lau norabidetatik sartu diren manifestaldietan. Urtebetetzea aitzakia hartuta, M15a indartsu itzuli da eta gizartearen babes zabala duela erakutsi du asteburuan.

Baina jendea kalera ateratzea garrantzitsua den arren, arriskua dago mugimendua argazki ikusgarria baino ez izatekoa, esaldi iruditimentsuak baino ez, inon lur hartzen ez duten eskakizunak. Arintasun irudi hori eskaini dute Espainiako hedabide nagusiek iazko

maiatzeko kanpaldiek eragindako harridura gainditu dutenean; M15ari buruzko estereotipoak zabaldu dituzte, gaztelaniazko “*perro-flauta*” etiketa kasu: kalean, zakurra lagun, txirula jotzen duen lumpenaren mailara murriztu nahi dituzte manifestariak. Irudi onberagoa eskaintzen dutenek berriz, hainbeste jendek horrelako zerbituetan parte hartzea azaltzeko, alderdi politikoek espainiarren artean daukaten prestigio falta azpimarratzen dute eta alde batera uzten dituzte mugimenduak hasieratik eduki dituen aldarrikapen sozialak —horiek martxoaren 29ko grebako istiluekin lotu dituzte, protesta “zintzoa” eta “gaiztoa” desberdinduz—.

M15a desaktibatutzat ere jo izan dute 2011ko urriaren 15eko mundu mailako manifestazioez geroztik ez zuelako agerpen jendetsurik egin. Ez da geldirik egon ordea, orokorretik zehatzera jo du. Asanblada irekiak egiten jarraitu da negua pasa bitartean, komisiio eta lan talde ugari sakabanatuta, herriz herri, auzoz auzo. Ez da hain lan ikusgarria, ez du hasierako lilura sortzen, jende gutxiagok parte hartzen du, baina bizi-bizirik dago. Mugimendu barruan zatiketak egon dira, iazko maiatzaren 15eko manifestazioa bultzatu zuen Democracia Real Ya! (DRY) plataformak izan duena kasu. Kide ezagunenetako batzuek —bozeramaile lanetan aritu den Fabio Gandara, besteak beste— elkarte modura erregistratu zuten DRY, baina plataformako kide gehienek bide horretatik jarraitzeari uko egin diote, alderdi politikoei leporatzen dieten ordezkaritza-logika imitatzea lekarkeelako. Elkartea erregistratu zutenak DRYtik kanpo daude jada; Madrilgo M15ean parte hartu duten zenbaiten ustez, plataformako sektore erreformista osatzen zuten, eskuindarra.

Zergatik ez sortu alderdi bat?

“Oso galduta ikusten dut mugimendu hau gauza askotan”, dio José izeneko madrildar batek. 50 urte inguru ditu eta Sol plazako kiosko baten ondoan dago; maiatzaren 12ko manifestazioak iristen ari dira, adin bertsuko zenbait lagun mahai batean liburuak dauzkate salgai, beraiek prestatutako edizio merkeak: Marx, Engels, Italiako mugimendu komunistaren historia... “Ez da ezer zehazten, ezer ez, inolako alderdi politikorik ez... Boto zuria eskatzen zuten paskinak hartu berri ditut. Baina zer uste dugu? Kongresuan eserlekuak hutsik lagata zerbait lortuko dugula?”. Bere ustez, ordezkaritza bat eraman behar dute, “herrialdeko lotsagabeak eta lapurrak botatzeko”.

Joséren kritika behin baino gehiagotan egin dute ezkerreko zenbait sektorek, baita

Bandera eta zapi zuriak astindu zituzten Sol Plazan bildutakoek, minutu bateko isilunea egin aurretik.

Euskal Herrian ere. M15a martxan jarri zenetik asko eztabaidatu da ordezkari-talogikaren kontra eta alde, eta ez DRYren barruan bakarrik. Gai klasikoak dira: asanblada ala aginte-katean oinarritutako antolakuntza; iraultza egunerokoan egitea ala boterea hartzeari lehentasuna ematea; gizarte-mugimendu autonomoak ala alderdi politiko baten inguruan sortuak. Argi dago zeren aldeko hautua egin duen M15ak: sistemari osotasunean egiten dio aurre, baina ez bere mekanismo berak erabiliz. Mugimenduaren indarra jendea da, pertsonen artean sareak eraikitzeko gaitasuna eta proposamen alternatiboak hemen eta orain eskaintzea.

Desjabetzeen aurka indartsu

Konexio berezia izan dute M15ak eta Hipotekak Kaltetutakoen Plataformak (PAH gaztelaniazko sigletan). Bartzelonan sortu zen elkarte hori orain dela bi urte eta Estatu

Espanian 300 etxe husten dituzte egunero. Stop Desahucios elkarteko kideek 220 geratzea lortu dute urtebetean

osoan zabaldu da, *suminduen* indarrak bultzatuta. Plazetatik kanpo, adar hau da M15aren indargune nagusietakoa.

Madrilgo Opera plazan etxebizitzaren gaia lantzen duen asanbladak 40 bat lagun bildu ditu. Rafael Mayoral PAH elkarteko abokatuak hartu du hitza. Hamar minutuko azalpena adi jarraitu dute denek. Ideiak garbi eta diskurtso zuzena: ez da onargarria Espainiako Estatuan sei milioi etxe huts egon arren desjabetzeak jai eta aste errepikatzea, jendea etxerik gabe uztea, eta etxeak maizterrik gabe, hutsik. Desjabetzeekin gertatzen ari dena giza-eskubide baten bortxaketa sistematikoa da”, azaldu du, eta banketxeak eta epaileak jo ditu errudun.

Asanblada amaituta, taldekideak elkar agurtzen ari direla, gizon bat hurbildu zaio laguntza eske. Santander bankuarekin duen hipoteka ezin dezakeela ordaindu eta etxetik botako dutela. Mayoralek telefonoa eman –“ez idatzi e-postarik, ehunka jasotzen

ditu”– eta lagunduko diotela esan dio. Abokatu gaztearen ustez, ezinbestekoa da taldean antolatzea desjabetzei aurre egiteko. Zordunek bat eginda, bankuekin hipotekak negoziatu ditzakete; bakarka inola ere ez. “Etxea galduko duen pertsonak erruduntasun sententzia edukitzen du hasieran”, esplikatu du, “eta hortik kontzientzia hartzerat pasatzen da”. Desjabetzeen kontrako mugimenduari esker problema iritzi publikoan iritsi dela azpimarratu du: “Ideien borroka irabazten ari gara, duela urtebete erokeria zen hori lortuko genuela pentsatzen hutsa”.

PAHren eta M15eko auzo-asanbladen arteko elkarlanak bi taldeen indarrak esponentzialki biderkatu ditu. Horri esker, urtebetean 220 desjabetze geldiaraztea lortu dute Espainiako Estatuan. ADICAE elkarteak zabalduko datuen arabera, ordea, egunero 300 familia botatzen dituzte beren bizitokitatik, astean 2.000. Gehienak, horrez gain, bizi osorako geratzen dira bankuarekin zortetan.

Desjabetzeak geratzen saiatzeaz gain, PAHk proposamen zehatzak ditu. Plataforma garbi dauka herritar guztiek etxebizitza duina eduki dezaten agintariak egin beharko luketena: alokairu sozialeko parke publikoa sortzea. Horrekin espekulazioa ia desagertzeko litzatekeela baieztatu du Mayoralek. Eta gehitu du, erakundeek badituztela hori egin ahal izateko tresnak: “Bankuen esku dauden etxe hutsak desjabetzera derrigortuta daude erakundeak, errepide bat egin behar denean, zerbitzu publikoaren mesedetan dela argudiatuta, ez baitaukate arazorik lurra desjabetzeko”. Espainiako Parlamentuan ekimen legegilea aurkezteko sinadurak biltzen hasi dira, “herritarren gehiengoak babesten duena mahai gainean jartzeko”.

Moneta alternatiboa sortzeko proiektua abian da eta denbora bankuak sustatu dituzte Madrilgo auzoetan. Horrelako lankidetzasareek egunero erakusten dute bestelako ekonomia-ereduak posible direla

Langabeziaren kontra, auto-enplegua

Langabeziak ekarri ditu plazara M15eko kide asko. Espainiako Estatuan bost milioi lagun baino gehiago daude zer suma, eta gazteen artean %50ak ez du jornalirik irabazten –beste askok sufritzen dituzten lan baldintzak ez aipatzearen–. Asun Villar ere langabezian dago. 48 urte ditu eta M15eko langabetuen asanbladako kideekin Sinergias kooperatiba sortu zuten iaz. “Zerbitzu ugari eskaintzen ditu”, azaldu du, badira abokatuak, igeltseroak, elikagaien esparruan lan egiten duen jendea... Estatuak egoerarekin zer egiten duen ikusten geratu baino, nahiago izan zuten auto-enpleguaren bideari heldzea –protesta alboratu gabe, noski–. “Ni nekatuta nengoen ordura arte egiten genuenarekin. ‘Ez al duzue ikusten ez digutela kasu putarik egiten?’,

esaten nuen. Askori kezaketa besterik ez zaio bururatzen, baina haserreak ez du jendea sofatik altxatzen, esperantzak bai”.

Horregatik sustatu dituzte denbora bankuak Madrilgo auzoetan. Moneta alternatiboa sortzeko proiektua ere abian da. “Lana badago, nik behar dut norbaitek etxeko hodiak konpontzea, ilea moztea... Dirua da mugitzen ez dena. Ba, jaun-andreak, zuen dirua ez badabil, gurea egin beharko dugu”. Kooperatiba asanblearioa da eta langabetuak dira kide asko, baina ekonomialariek eta abokatuak ere laguntzen diete, euren lan orduak bukatu ondoren, borondatez. Horrelako lankidetzasareek egunero erakusten dute bestelako ekonomia-ereduak posible direla eta badituztela abantailak ezagutzen dugun kapitalismo errealean aurrean. Nola zabaldu ordea? “Zorritzarrez, ez gara mugitzen eskua patrikan sartzen duguten arte”, dio Villarrek. Bere ustez, horrelako ideiak aurrera ateratzeko, hasierako lana da gogorrena. “Baina jen-

ESKOLA TXIKIEN FESTAK 25 URTE

Ekainak 3, Larraulen

Puzgarriak - Pirritx eta Porrotx - Zezenak eta Pottokak -
Kupela taldea -tailerrak - Eskola Txikien dokumentala -
erakusketa ... *zatozte ospatzera !!!*

Rafael Mayoral (ezkerrean), desjabetzeen aurkako mugimenduko abokatueta bat; eta dekrezimenduan oinarritutako bestelako gizarte ereduaren alde egiten duen Sinergias kooperatibako Asun Villar.

deak ikusten duenean bere bizilagunari hone-lan eginda ondo doakiola, gainera estresik gabe bizi dela, beti nagusia gainean eduki gabe, bere lanaz erabakiak har ditzakeela... Esperientzia hori bizitzean hasiko da hau gehiago zabaltzen". Edonork eman dezake izena Sinergias kooperatiban; aldi baterako lan enpresek eskaintzen dituzten soldata baxu eta baldintza eskasen ifrentzua da, nolabait. Gizartetik kanpo dagoen aukera? "Gizarte paralelo batean", Villarren esanetan.

Sol plazan eta inguruetan begiratzen hasi eta gizarte paralelo hori benetako bihurtzen duten esperientziak erraz aurkitzen dira. M15ari buruzko desinformazioa dagoela? Asanbladen gizarte paraleloak egunkari bat sortu du. Goseak geroz eta madrildar gehiagori eragiten diola? Sare bat antolatu dute, jateko moduan egon arren zaborretara botako zituzten elikagaiak berreskuratu eta zentro sozialen bitartez jendearen artean banatzeko; karitatean erori gabe, janaria denboraren truke eskainiz. Maiatzaren 13tik gai zehatzen inguruko asanbladak egiten ari dira Madrilgo erdigunean, bestela bizitzeko moduak bilatzen jarraitzeko.

"Daukagun indar bakarra"

"Nazka-nazka eginda nagoelako sistema honekin, hemen ez dago ez demokraziarik ez ezer", dio Rafael Fuentecerrato erretiratuak, ea manifestaziora zergatik etorri den galdetuta. "Gure iritziak ez du inporta, eta hemen egotea da daukagun indar bakarra", dio tesia egiten ari den eta izena eman nahi ez duen gazte madrildarrak. "Inguruan dagoen guztia

gainbehera doa, nola ez naiz etorriko hona?", Paula Vidal gazteak. "Denok batu behar dugulako, politikariak egiten ari direna piratearia hutsa baita", Viviana Argindegui unibertsitateko irakasle argentinarrak.

Modu ugaritan esan daiteke, baina iritzia antzekoa da: krisi ekonomikoak Espainiako Estatuko ekonomia dardarka jarri zuenean beste krisi bat ere sortu zen, ordezkarietza politikoarena. Alderdiek ordezkatzeko ez dituztelako, beren burua ordezkatzera datoz herritarrak plazara. Trantsizioaz geroztik lehenengo aldiz espainiar askok zalantzan jarri du sistema politikoaren funtzionamendua, "bukatu da bake soziala" oihukatzen dute Solen bildutakoek. Toni Negri filosofo italiarrak Rebelion.org webgunean azaldu duenez, azken hauteskundeetan M15ak arrakala bat topatu zuen. PSOEek finantza-munduen aurrean burua makurtu ostean boto erreformista ezinezko aukera bihurtu zuen; baina era berean, mugimenduak lortu du eskuinaren garaipena aldeztu aurretik hustea, Negriren esanetan.

M15a sendoago ikusten dute hasieratik parte hartu dutenek. Iazko protestetatik, aldarrikatzen duten mundu hobea hori eraikitzen hasteko proposamenak mahai gainean jartzen ari dira. Akatsetatik ikasten du giza-kiak, eta M15ak egin ditu, baita egingo ere, baina milaka pertsonen desadostasuna eta haserrearen kanalizatzen daki oraindik. Hori lortzen duen bitartean, izan plaza handietan edo auzoetan, deserosoa izaten jarraituko du boterearentzat. ■

